

ΘΕΜΑ: ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ. ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

1. Από τα μέσα της δεκαετίας του '80 αρχίζει να διαφαίνεται ένας υφέρπων διχασμός στην κυπριακή κοινωνία. Ο διχασμός αυτός αποτυπώνεται ιδίως στις προσπάθειες για την αναζήτηση βιώσιμης λύσης του κυπριακού προβλήματος στο πλαίσιο των συνομιλιών που διεξάγονται μεταξύ των δύο κοινοτήτων υπό την αιγίδα του ΟΗΕ.

2. Συναφώς διαμορφώνονται δύο "σχολές σκέψης", η "απορριπτική" και η "ενδοτική". Σύμφωνα με την πρώτη, τα σχέδια που προτείνονται είναι απαράδεκτα προς διαπραγμάτευση, ενώ σύμφωνα με τη δεύτερη αφήνουν περιθώρια διαλόγου.

3. Ο διχασμός αυτός διαχέεται με την παρέλευση του χρόνου στο σώμα της κυπριακής κοινωνίας και προσλαμβάνει κυρίαρχο χαρακτήρα. Στην εξέλιξη αυτή συμβάλλουν αφενός η συνεχής "διολίσθηση" προς τις τουρκικές θέσεις που διαπιστώνεται κατά τους αλληπάληλους γύρους των διαπραγματεύσεων και αφετέρου η παρέλευση του χρόνου που έρχεται να υπογραμμίσει το αδιέξοδο από την "διαιώνιση" της κατοχής της Βόρειας Κύπρου.

4. Υπό μία άλλη οπτική γωνία, "απορριπτική" και "ενδοτική" σχολή αντιστοιχούν η πρώτη στην επιβεβαίωση μιας "ελληνοκεντρικής" συνείδησης και η δεύτερη στη διαμόρφωση μιας "διεθνιστικής" συνείδησης σε ευρύτατα στρώματα της κυπριακής κοινωνίας. Ο διχασμός αυτός κυριάρχησε στις τελευταίες προεδρικές εκλογές, που έγιναν με επίκεντρο αφενός την συνέχιση των διαπραγματεύσεων στη βάση των θέσεων που είχαν επικρατήσει και αφετέρου την επανάληψή τους υπό όρους πάντως που θα ήταν σε θέση να εγγυηθούν μια βιώσιμη λύση.

5. Στις εκλογές επικράτησε η πρώτη σχολή σκέψης - η λεγόμενη "απορριπτική" - με την ανάδειξη ως Προέδρου της Δημοκρατίας του Γλαύκου Κληρίδη. Η κυβέρνησή του ωστόσο εγκαταλείπει τις βασικές θέσεις της και υιοθετεί σταδιακά, σε γενικές γραμμές, την πολιτική του προηγούμενου Προέδρου Γ. Βασιλείου. Η πραγματικότητα αυτή, που δεν άργησε βέβαια να συνειδητοποιηθεί, οδήγησε αναπόφευκτα στην απογοήτευση ευρέων στρωμάτων του λαού και, εντέλει, σε βαθιά κρίση του πολιτικού συστήματος. Εκδηλώσεις της κρίσης αυτής είναι τα

πρόσφατα γεγονότα και η αδυναμία της πολιτικής ηγεσίας να απορροφήσει τους κραδασμούς τους.

6. Υπό αυτά τα δεδομένα, κυρίαρχη παράμετρος σήμερα στην κυπριακή πολιτική ζωή είναι προεχόντως η αμφισβήτηση της αξιοπιστίας της πολιτικής που ακολουθούν οι πολιτικές δυνάμεις που στηρίζουν την κυβέρνηση (ΔΗ.ΣΥ. και ΔΗ.ΚΟ.) - και ως ένα βαθμό ίσως τα αντιπολιτευόμενα κόμματα (ΑΚΕΛ, ΕΔΕΚ και άλλα μικρά) - δευτερευόντως δε η κόπωση του πολιτικού προσωπικού που εκφράζει το πολιτικό σύστημα.

7. Οι επισημάνσεις αυτές είναι χρήσιμο να ληφθούν υπόψη, ώστε η ελληνική κυβέρνηση να μην καταστεί έμμεσα συμμετέτοχος της εσωτερικής κυπριακής πολιτικής κρίσης. Με επιδέξιους χειρισμούς πρέπει να διατηρήσει τη "φρεσκάδα" της, για να μπορέσει στο άμεσο μέλλον να συμβάλει δημιουργικά στην επανεξέταση της πολιτικής για το κυπριακό πρόβλημα.

Αθήνα, 16 Αυγούστου 1996